

Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко,
Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера

Практикум

*з української мови
за професійним
спрямуванням*

 КОНДОР

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко,
Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера

ПРАКТИКУМ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Видання друге

Київ

УДК 821.161.2
ББК 81.2Укр-923
П 69

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як посібник для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1/11-6124 від 03.05.2012р.)*

А в т о р и : *Л. Г. Погиба* - “Основи культури української мови. Мовні норми та їх соціальне значення”; *Т. О. Грибіниченко* - “Державна мова - мова професійного спілкування в Україні”; *Л. М. Голіченко* - “Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Проблеми перекладу й редагування текстів професійного спілкування”; *Н. В. Кавера* - “Сучасні ділові папери професійної сфери”.

Р е ц е н з е н т и :

Г. О. Козачук — кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови Інституту філології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Л. Ф. Компанцева - доктор філологічних наук, професор, Національна академія Служби безпеки України;

Л. Ю. Алтицева - кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та українського мовознавства Київського національного лінгвістичного університету.

Погиба Л. Г.

П 69 Практикум з української мови за професійним спрямуванням : [навчальний посібник] / Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко, Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера. / Видавництво Кондор. — К: Кондор-Видавництво, 2014. — 296 с.

ISBN 978-966-2781-71-7

Метою навчального посібника є вдосконалення, систематизація, поглиблення у студентів, курсантів, слухачів знань, умінь і навичок володіння усним і писемним фаховим мовленням, підвищення рівня мовної підготовки у професійній сфері.

Посібник містить різноманітні цікаві тексти фахового змісту й науково-етичного спрямування. Вправи подані в комплексі орфоепічного, лексичного, орфографічного, морфологічного, синтаксичного і пунктуаційного та стилістичного практикумів. Уміщено зразки підсумкового контролю (модульні контрольні роботи, тестові завдання).

Посібник призначено для педагогів-філологів, студентів, курсантів, слухачів вищих навчальних закладів військового, юридичного, фінансово-економічного, медичного, мистецького, педагогічного спрямування. Він буде корисним також для старшокласників середніх спеціальних навчальних закладів, факультетів україністики зарубіжних навчальних закладів, усіх шанувальників української державної мови.

ББК 81.2Укр-923

ISBN 978-966-2781-71-7

© Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко,
Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера, 2013, 2014
© Кондор-Видавництво, 2013, 2014

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ I. ДЕРЖАВНА МОВА - МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ В УКРАЇНІ	8
1.1. Українська мова - атрибут державотворення.....	8
1.2. Комунікативна компетентність сучасного фахівця.....	19
1.3. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Слухання та його роль у системі комунікації.....	38
1.4. Культура усного фахового спілкування. Мовний етикет.....	54
1.5. Підсумковий контроль.....	80
<i>Цікаво знати</i>	81
РОЗДІЛ II. ОСНОВИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. МОВНІ НОРМИ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ	84
2.1. Орфоепічна правильність українського професійного мовлення.....	85
2.2. Лексикологічний практикум. Синоніми, омоніми, пароніми у фахових текстах.....	89
2.3. Орфографічний практикум.....	96
2.4. Морфологічний практикум.....	105
2.5. Синтаксичний та пунктуаційний практикуми.....	110
2.6. Підсумковий контроль.....	148
<i>Цікаво знати</i>	158
РОЗДІЛ III. Сучасні ділові папери професійної сфери	160
3.1. Поняття документа. Державний стандарт України.....	160
3.2. Організаційно-розпорядчі документи.....	162
3.3. Довідково-інформаційні документи.....	165
3.4. Документація з кадрових питань.....	184
3.5. Особисті офіційні документи.....	191
3.6. Фінансово-розрахункова та облікова документація.....	198
3.7. Посвідкові (засвідчувальні) документи.....	201
3.8. Підсумковий контроль.....	203

Розділ IV. Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Проблеми перекладу й редагування текстів професійного спрямування.....	207
4.1. Науковий стиль української мови. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки.....	207
4.2. Фахова термінологія. Уживання слів іншомовного походження у професійному мовленні.....	214
4.3. Жанри наукових досліджень. Оформлення результатів наукової діяльності.....	217
4.4. Стилістичний практикум.....	246
4.5. Підсумковий контроль.....	270
Короткий тлумачний словник.....	273
Рекомендована література.....	276
Лексикографічні праці з анотаціями.....	286